

Motion om motstånd mot angiverilagen

Bakgrund:

I skrivande stund utreds regeringens förslag till en ny lag om anmälningsplikt för offentligt anställda, mer känd som angiverilagen. Angiverilagen är en del av Tidöavtalets åtgärder, överenskomna mellan regeringspartierna och Sverigedemokraterna, "för att stärka återvändandeverksamheten". Översatt är syftet att kunna tvinga igenom fler utvisningar av människor som sökt tillflykt i Sverige på grund av krig, förtryck, förföljelse med mera, och att signalera "hårda tag" mot "skuggsamhället" som uppstår när människor tvingas leva utestängda från det "normala" samhället.

Utredningen som ska ligga till grund för lagen är ännu inte klar, men de direktiv som meddelats hittills pekar på att lagen kommer att innebära att alla offentligt anställda inom vården, äldreomsorgen, omsorgen, skolan och förskolan, socialtjänsten, biblioteken, fritids- och idrottsanläggningar, osv, var och en blir skyldiga att anmäla personer som saknar uppehållstillstånd till polisen och Migrationsverket. Vuxna utan uppehållstillstånd har idag rätt till vård som inte kan anstå samt att delta i samhället, till exempel att ta del i idrott eller av kultur via biblioteken. Barn utan uppehållstillstånd har rätt till vård och skola med mera på samma villkor som barn med uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap. I och med politiska beslut som skärpt kraven för att beviljas uppehållstillstånd skärpts till EUs miniminivå har många människor på flykt hamnat i situationen att de nekas uppehållstillstånd men ändå inte kan utvisas.

Angiverilagen kan bli verklighet under 2024. Om så blir fallet riskerar den att innebära en rad negativa konsekvenser som berör kommunens verksamhet. Först och främst skulle människor i behov av skola, förskola, vård, omsorg, stöd från socialtjänsten, en meningsfull fritid med mera, *i praktiken* nekas tillgång till detta. Tillsammans med det skadade förtroendet för myndigheter skulle det här – exempelvis att barn inte går i skolan, individer eller familjer i behov av hjälp undviker kontakt med socialtjänsten – ironiskt nog också innebära att "skuggsamhället" förstärktes. Redan sårbara människor skulle alltså bli ännu mer utsatta, och deras integration in i samhället skulle försämrats drastiskt. Lagen skulle sannolikt också bidra till ökade klassklyftor och motsättningar i form av till exempel förstärkta rasistiska stämningar gentemot alla som kan rasprofileras som "misstänkta", samt förstärkta känslor av utanförskap hos stora grupper med invandrarbakgrund. Dessutom skulle personalen i alla ovan nämnda verksamheter ställas inför etisk stress när de påläggs en plikt som varken går ihop med deras yrkesuppgift, yrkeslegitimation, tystnadsplikt, eller med övriga lagar som exempelvis Barnkonventionen, Socialtjänstlagen eller Bibliotekslagen. Det handlar dessutom om en ny arbetsuppgift som läggs till utan att nya resurser tillförs. Sammantaget skulle lagen innebära ett stort arbetsmiljöproblem.

Om lagen skulle bidra till att öka takten i utvisningar är samtidigt väldigt osäkert. Att leva som papperslös är inte heller före den nya lagen något lätt liv, utan något människor gör dels för att de fruktar något långt värre vid utvisning, dels för att de hamnar i "limbo" när utvisningsbeslut fattas trots att alla parter vet att utvisning inte går att genomföra (det kan till exempel saknas avtal om mottagande med landet Sverige vill utvisa till).

Vi föreslår därför kommunfullmäktige att besluta att Luleå kommun:

1. I första hand verkar för att lagen om anmälningsplikt för offentligt anställda inte ska bli verklighet; i andra hand för att den ska upphävas.
2. Ansöker om undantag från tillämpning av lagen för hela sin verksamhet.

3. Klargör i arbetsbeskrivningarna för de tjänster som berörs att det inte ingår i arbetsuppgifterna att anmäla personer som saknar uppehållstillstånd till Polisen och/eller Migrationsverket.
4. Erbjuder varje medarbetare som misstänks för brott mot lagen om anmälningsplikt stöd - exempelvis genom att erbjuda rättslig hjälp, att betala kostnader kopplade till rättsprocessen, samt samtalsstöd och moraliskt stöd.

/ Liv Shange Moyo och Jonas Brännberg, Socialistiskt Alternativ